

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 2655
Ημερομ. Κατάθεσης: 25/7/2025

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, <http://www.kke.gr>
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς το Προεδρείο της Βουλής

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τους κ. Υπουργούς Πολιτισμού και Εσωτερικών

Θέμα: Για την δημιουργία του Κέντρου Παλαιοντολογίας στην περιοχή της Μηλιάς της ΠΕ Γρεβενών

Καταθέτουμε **ΑΝΑΦΟΡΑ** την Επιστολή των Τοπικών Φορέων του Δημοτικού Διαμερίσματος Μηλιάς (Δήμου Γρεβενών, Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Ηρακλεωτών), στην οποία ζητούν να δημιουργηθεί το Κέντρο Παλαιοντολογίας στην περιοχή της Μηλιάς, σύμφωνα με τους αρχικούς σχεδιασμούς, και αναλύουν τους λόγους.

Αθήνα 18/07/2025

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Δελής Γιάννης

Στολτίδης Λεωνίδας

Έξαρχος Νίκος

Διγενή Σεμίνα

Καραθανασόπουλος Νίκος

Παπαναστάσης Νίκος

ΠΡΟΣ

κ. Δημήτρη Κουτσούμπα

Γενικό Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ

Μηλιά Γρεβενών, 14 Ιουλίου 2025

ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΜΗΛΙΑΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Το εμβληματικό έργο της δημιουργίας σύγχρονου **Κέντρου Παλαιοντολογίας** με βάση τα μοναδικά παλαιοντολογικά ευρήματα που στεγάζονται σήμερα στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Μηλίας Γρεβενών θα αποτελούσε μοναδικό πόλο ανάπτυξης της Δυτικής Μακεδονίας και κορυφαίου ενδιαφέροντος στην Ελλάδα. Εύλογες απορίες και προβληματισμούς προκαλεί η πολύχρονη καθυστέρηση της δημιουργίας του Κέντρου στο δημοτικό διαμέρισμα της Μηλίας, του δήμου Γρεβενών, όπως και η πρόσφατη εκστρατεία μεταφοράς του από τη Μηλιά στην πόλη των Γρεβενών, με προσωπική πρωτοβουλία του Δημάρχου Γρεβενών, κ. Κυριάκου Ταταρίδη.

Με μια σύντομη αναδρομή, το 1990, η ανασκαφική ομάδα του Α.Π.Θ, με επικεφαλής την καθηγήτρια Παλαιοντολογίας Ευαγγελία Τσουκαλά, ξεκίνησε τις έρευνες και ανασκαφές στην πόλη των Γρεβενών με ανακάλυψη του προϊστορικού Ελέφαντα (*Elephas antiquus*), 200.000 ετών και ακολούθως το 1996, στην περιοχή της Μηλίας, αποκαλύπτει εντυπωσιακά ευρήματα του προϊστορικού προβοσκιδωτού μαστόδοντα *Mammuth borsoni* 3,5 εκατ ετών. Το 1997 αποκαλύπτονται οι δύο τεράστιοι χαυλιόδοντες, μήκους 4,39 μέτρων, και το 2007, αποκαλύπτει έναν ακόμη σκελετό του Μαστόδοντα και τους τεράστιους χαυλιόδοντες μήκους 5,02 μέτρων, οι οποίοι καταχωρηθεί στο βιβλίο Γκίνες 2011 ως οι μεγαλύτεροι χαυλιόδοντες στον κόσμο, με την απονομή να διενεργείται το Σεπτέμβριο του 2009 σε εκδήλωση στη Μηλιά.

Το 2018, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Γρεβενών, όλα τα παλαιοντολογικά ευρήματα στεγάζονται στη Νέα Παλαιοντολογική Έκθεση του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Μηλίας Γρεβενών. Το 2021, το Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNESCO έλαβε την απόφαση ένταξης του Γεωπάρκου Γρεβενών -Κοζάνης, μέρος του οποίου αποτελεί και το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Μηλίας, στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO. Το 2021 διενεργήθηκε ανοικτός διαγωνισμός για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του Μουσείου, ενώ το Μουσείο της Μηλίας εντάχθηκε στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Τμήματος Γεωλογίας με τις ετήσιες επισκέψεις των φοιτητών στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών ασκήσεων υπαίθρου και στο πρόγραμμα Άτλας «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ ΕΣΠΑ», σε συνεργασία με τον φορέα «Δήμο Γρεβενών» για δίμηνη πρακτική άσκηση για γνώση και εμπειρία φοιτητών του Τμήματος, με επόπτη την καθηγήτρια Ε. Τσουκαλά.

Μετά από την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Γρεβενών το 2012 (αρ. απόφασης 487/20-02-2012) και την ακόλουθη υπογραφή πεντηκονταετούς μνημονίου συνεργασίας του Δήμου Γρεβενών και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης για τη λειτουργία και την ανάπτυξη του Παλαιοντολογικού Κέντρου Μηλίας, διενεργήθηκαν μελέτες, οι οποίες είναι έτοιμες προς υλοποίηση, με κόστος της τάξεως των 450.000€. Στόχος των μελετών ήταν η δημιουργία ενός Εκπαιδευτικού Κέντρου Παλαιοντολογίας με διττό ρόλο: της επιστημονικής έρευνας και εκπαίδευσης σε θέματα παλαιοντολογίας, αλλά και της έκθεσης. Προβλέπεται πως το κτίριο θα περιλαμβάνει χώρους έρευνας, εργαστήρια συντήρησης, εκθεσιακό χώρο, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, βιβλιοθήκη, χώρο εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, ξενώνα φιλοξενίας φοιτητών και επιστημόνων, πωλητήριο, αναψυκτήριο, γραφεία, αποθηκευτικούς χώρους που θα είναι στη διάθεση επιστημόνων αλλά και του κοινού. Βασικό όραμα είναι το

Κέντρο Παλαιοντολογίας Μηλιάς να προσφέρει εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις γειτονικές χώρες, οι οποίες στερούνται ανάλογων υποδομών.

Το Κέντρο Παλαιοντολογίας στην περιοχή της Μηλιάς θα βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση και οπτική επαφή με τις ανασκαφικές θέσεις, έτσι ώστε να παρέχεται η απαραίτητη ασφάλεια και η βιωματική αμεσότητα, τόσο στους επιστήμονες, όσο και στους επισκέπτες. Η περιοχή της Μηλιάς αποτελεί σημαντικό γεωγραφικό σημείο για την επιστήμη της Παλαιοντολογίας, χάρη στα χιλιάδες απολιθώματα προϊστορικών ζώων που έχουν βρεθεί όλα αυτά τα χρόνια και στις δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει στο μέλλον. Δίνεται η δυνατότητα στον επισκέπτη να αποκτήσει μια συνολική εμπειρία της Παλαιοντολογίας, επισκεπτόμενος τον εκθεσιακό χώρο των ευρημάτων, σε συνδυασμό με τη δημιουργία γεωτουριστικών μονοπατιών προς τις ανασκαφικές θέσεις. Επιπλέον, νέα ανασκαφικά ευρήματα θα μεταφέρονται άμεσα στο Κέντρο και στα εργαστήρια του για συντήρηση και μετέπειτα έκθεσή τους, ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους φθοράς από ενδεχόμενη μεταφορά τους σε μεγάλες αποστάσεις. Άλλωστε, αποτελεί μια οικεία διαδικασία για τις παλαιοντολογικές ανασκαφικές ομάδες εδώ και 28 χρόνια. Ακόμη, ο οικισμός της Μηλιάς βρίσκεται σε απόσταση 12 γεωγραφικών χιλιομέτρων (15 οδικών) από την πόλη των Γρεβενών, διαθέτει σύγχρονο πολεοδομικό σχέδιο παρέχοντας άφθονους χώρους στάθμευσης και στάσης προς τους επισκέπτες. Επιπρόσθετα, υπάρχει άμεση πρόσβαση στον οικισμό από τον κόμβο της Εγνατίας, στο ύψος του Ταξιάρχη, ο οποίος δημιουργήθηκε για την εξυπηρέτηση των αναγκών του Μουσείου.

Οι μελέτες που έχουν ήδη εκπονηθεί, έχουν σχεδιαστεί για συγκεκριμένο χώρο 29 στρεμμάτων με συγκεκριμένα εδαφολογικά χαρακτηριστικά. Η παγκόσμια εμβέλεια των εκθεμάτων (διεξαγωγή Παγκόσμιου Συνεδρίου το 2014, απονομή Ρεκόρ Γκίνες το 2009) και η ταύτισή τους με την περιοχή επιβάλλει τη δημιουργία του Κέντρου στην περίοπτη θέση της Μηλιάς. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα ποσά που δαπανήθηκαν από κονδύλια του ελληνικού λαού δεν περιορίζονται μονάχα στις μελέτες για το Κέντρο Παλαιοντολογίας Μηλιάς, που ήδη αναφέρθηκαν. Στην εξίσωση οφείλουμε να προσθέσουμε ποσό που ξεπερνά τις 400.000€ για την ανακαίνιση του υπάρχοντος Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Μηλιάς, που αποτελεί πλέον ένα στολίδι για το Νομό μας, με 7.000 επισκέπτες μόνο για το έτος 2023, χωρίς την ύπαρξη ουσιαστικής διαφήμισης (σημειωτέο πως το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά υπό την εποπτεία του Δήμου Γρεβενών). Ακόμη, με την εκπόνηση του Ανοικτού Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού για τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του υπάρχοντος Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Μηλιάς, το συνολικό ποσό μελετών και έργων για το σκοπό αυτό πρόκειται να ξεπεράσει το 1.000.000€.

Την τελευταία περίοδο, έχουμε γίνει μάρτυρες της προσπάθειας μιας εκστρατείας μεταφοράς του Παλαιοντολογικού Μουσείου Μηλιάς στην πόλη των Γρεβενών. Η εκστρατεία αυτή ξεκίνησε και συνεχίζεται από τον Δήμαρχο Γρεβενών, κ. Κυριάκο Ταταρίδη, ο οποίος υπήρξε βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κατά τη δεκαετία του '90, με βασικό σύνθημα τη μεταφορά του Παλαιοντολογικού Μουσείου στην πόλη των Γρεβενών. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια Δημοτική Αρχή, η οποία δε λαμβάνει υπόψη της τα προαναφερθέντα και έχει ως μοναδικό της μέλημα τη de facto μεταφορά των παλαιοντολογικών ευρημάτων στην πόλη των Γρεβενών, χωρίς καμία εμπειριστατωμένη επιστημονική μελέτη, χωρίς κανένα αξιόπιστο σχεδιασμό, χωρίς να υπάρχει ανάλογη σύσταση από την επιστημονική κοινότητα, καθώς υπάρχουν πλείστες αναφορές της για την ανάγκη ενός σύγχρονου Παλαιοντολογικού Κέντρου στη Μηλιά Γρεβενών και ουδεμία νύξη για την πόλη των Γρεβενών. Παρατίθεται ενδεικτικά η δήλωση της Αναπληρώτριας Καθηγήτριας Παλαιοντολογίας του ΑΠΘ, κ. Ευαγγελίας Τσουκαλά, σε συνέντευξη της στην "Καθημερινή", στη δημοσιογράφο Ζώγια Κουταλιανού το 2009: "Λόγω του αριθμού της σπουδαιότητας των ευρημάτων είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα Κέντρο Παλαιοντολογίας στην ίδια τη Μηλιά. Εκεί θα στεγαστούν με τον κατάλληλο τρόπο και θα πλαισιωθούν με πολλές δραστηριότητες που θα καταστήσουν την περιοχή ελκυστική όχι μόνο για την παγκόσμια επιστημονική κοινότητα αλλά και για το μέσο επισκέπτη γενικότερα".

Η πλειονότητα των κατοίκων των δημοτικών διαμερισμάτων της Δημοτικής Ενότητας Ηρακλεωτών, στην οποία εντάσσεται και η Μηλιά, διαφωνεί κάθετα με τις κινήσεις της Δημοτικής Αρχής, ενώ διατυπώνονται έντονες επιφυλάξεις για την απουσία αξιόπιστου σχεδίου και για τους κινδύνους φθοράς των ευρημάτων από την όποια μετακίνηση ή μεταφορά τους. Επιπλέον, έχει συσταθεί επιτροπή που απαρτίζεται από πρώην Δημάρχους, Αντιπεριφερειάρχες, Νομάρχες και τοπικούς φορείς, η οποία τάσσεται ενάντια στα σχέδια μεταφοράς του Μουσείου, με πιο χαρακτηριστικούς εκπροσώπους τους εξής: Γεώργιος Δασταμάνης (πρώην Αντιπεριφερειάρχης ΠΕ Γρεβενών, πρώην Δήμαρχος Γρεβενών), Δημοσθένης Κουπτσίδης (πρώην Νομάρχης Γρεβενών, πρώην Δήμαρχος Γρεβενών, μέλος εκτελεστικής επιτροπής ΕΠΟ, Γραμματέας Εποπτικού Συμβουλίου ΚΕΔΕ), Σταμπολίδης Χρήστος (πρώην Δήμαρχος Δήμου Ηρακλεωτών), Δρόσος Γεώργιος (πρώην Δήμαρχος Δήμου Ηρακλεωτών), Καραγιάννης Αθανάσιος (πρώην Δήμαρχος Δήμου Ηρακλεωτών), Γιαγκόζογλου Χρήστος (πρώην Αντιδήμαρχος Δήμου Ηρακλεωτών). Επίσης, οι Πρόεδροι των τοπικών κοινοτήτων του πρώην Δήμου Ηρακλεωτών με υπογραφές τους δηλώνουν ξεκάθαρα την αντίθεση τους στη μεταφορά του Μουσείου. Τέλος, θέλουμε να επισημάνουμε πως οι πρακτικές του νυν Δημάρχου θυμίζουν παλαιότερες εποχές, που δε συνάδουν με το πνεύμα της σύγχρονης διοίκησης που ασπάζονται σε απόλυτο βαθμό και οι κάτοικοι του Δημοτικού Διαμερίσματος Μηλιάς.

Ως φορείς και κάτοικοι του δημοτικού διαμερίσματος Μηλιάς Γρεβενών και ως πολίτες του Δήμου Γρεβενών, διερωτώμεθα ευλόγως για την πορεία του ήδη σχεδιασμένου Κέντρου Παλαιοντολογίας Μηλιάς, για το οποίο ήδη έχουν υπάρξει σημαντικές δημόσιες δαπάνες, με γνώμονα ένα μακρόπνοο και μεθοδικό σχέδιο ανάπτυξης της περιοχής που απέχει από ευκαιριακές μικροπολιτικές επιφανειακές προσεγγίσεις. Σας ζητούμε να αναλάβετε πρωτοβουλίες επί του ζητήματος ,προκειμένου να γίνει σαφής η θέση σας στην πρωτοφανή αυτή υπόθεση, που πλήττει σε σημαντικό βαθμό τη λειτουργία και την επισκεψιμότητα του Παλαιοντολογικού Μουσείου και απαξιώνει εμφανώς την πολύτιμη συμβολή των κατοίκων του Δημοτικού Διαμερίσματος Μηλιάς στη σύσταση, στη διατήρηση και τη λειτουργία του Παλαιοντολογικού Μουσείου Μηλιάς, ενώ υποβαθμίζει μια περιοχή που πλέον έχει κομβική θέση στον παγκόσμιο χάρτη της παλαιοντολογικής, αλλά και εν γένει της επιστημονικής κοινότητας.

Εν κατακλείδι , πάγιο αίτημα μας είναι η δημιουργία του Κέντρου Παλαιοντολογίας στην περιοχή της Μηλιάς, σύμφωνα με τους αρχικούς σχεδιασμούς, σε συνδυασμό με την οριστική παύση των νύξεων περί μεταφοράς του Μουσείου στην πόλη των Γρεβενών. Θεωρούμε πως έχετε τη δυνατότητα να βοηθήσετε στη λύση του ζητήματος, το οποίο θα λάβει σύντομα τη νομική οδό, αν ο κύριος Ταταρίδης συνεχίσει τη μεθόδευση της μεταφοράς του Μουσείου.

Με εκτίμηση

Οι τοπικοί φορείς του Δημοτικού Διαμερίσματος Μηλιάς (Δήμου Γρεβενών, Πρώην Καποδιστριακού Δήμου Ηρακλεωτών)

*Η παρούσα επιστολή θα κοινοποιηθεί και στους υπόλοιπους αρχηγούς των κομμάτων για την περαιτέρω γνωστοποίηση του θέματος